

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci hromadného podania oprávnenej **POHOTOVOSŤ, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, zastúpenej Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, **o zaplatenie súdneho poplatku za spracovanie hromadného podania**, o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. mája 2014 sp. zn. Spr. 1235/2014, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. mája 2014 sp. zn. Spr. 1235/2014 **p o t v r d z u j e .**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „súd prvého stupňa“) uznesením z 30. mája 2014 sp. zn. Spr. 1235/2014 oprávnenú zaviazal zaplatiť na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok za spracovanie hromadného podania v sume 13 €, v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia. V odôvodnení uviedol, že oprávnená 21. mája 2014 doručila súdu prvého stupňa hromadné podanie – odvolania vo veciach vedených na súde prvého stupňa pod sp. zn. 41 CoE 449/2013, 6 CoE 26/2014, 4 CoE 97/2013, 12 CoE 131/2013, 43 CoE 72/2014, 2 CoE 30/2014 (samostatne 2-krát), 14 CoE 31/2014, 41 CoE 32/2014, 41 CoE 59/2014, 43 CoE 36/2014, 2 CoE 43/2014 a 41 CoE 460/2013, spolu 13 podaní. Ďalej uviedol, že pri podaní hromadného podania dochádza k jeho spracovaniu v zmysle § 139b ods. 1 vyhl. MS SR č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov, podľa ktorého spracovaním hromadného podania je zistenie počtu podaní tvoriacich hromadné podanie a spracovanie zoznamu podaní tvoriacich hromadné podanie v členení na podania tvoriace hromadné podanie určené na odoslanie inému súdu a na podania určené na zapísanie do príslušného súdneho registra. Spracovaním hromadného podania je ďalej vykonanie

úkonov podľa odsekov 2 až 6 na súde, ktorý hromadné podanie prijal. V zmysle § 42a ods. 1 O.s.p., hromadné podanie tvorí najmenej 10 podaní doručených tomu istému súdu tým istým účastníkom v jeden deň. Súd prvého stupňa skonštatoval, že oprávnená podala 21. mája 2014 spolu 13 odvolaní vo vyššie uvedených veciach, čo je potrebné považovať za hromadné podanie. V súlade s § 139b ods. 2 písm. f/ vyhlášky č. 543/2005 Z.z. za spracovanie hromadného podania bol za každé podanie (spolu 13 samostatných podaní) vyrubený súdny poplatok 1 € podľa položky 20b Sadzobníka súdnych poplatkov, spolu 13 €.

Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa podala oprávnená odvolanie. Navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť bez náhrady. Odvolanie odôvodnila tým, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné pre úplnú absenciu dôvodov jeho vydania. Tvrdila, že z napadnutého uznesenia nie je zrejmé, ktoré podania súd vyhodnotil ako také, ktoré tvoria spoločné hromadné podanie. Nie je prípustné, aby neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia nebolo označenie predmetu spoplatnenia. Uviedla, že k rovnakému záveru dospel aj Krajský súd v Banskej Bystrici v uznesení z 15. októbra 2013 sp. zn. 15 Co 479/2013. Oprávnená ďalej tvrdila, že podľa ustanovenia § 1 zákona č. 71/1992 Zb. súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh. Oprávnená nenavrholo súdu vykonať úkony. Poznamenala, že z napadnutého uznesenia nie je zrejmé, prečo boli podania súdom prvého stupňa vyhodnotené ako také, ktoré tvoria súčasť iných, viac než desiatich podaní podaných tým istým subjektom v ten istý deň. Tvrdila, že jej podanie nie je hromadným podaním. Oprávnenej z uznesenia súdu prvého stupňa tiež nie je zrejmé, či spoplatnené podanie je vo vzťahu k skupine podaní (hromadnému podaniu) podaním v poradí desiatym alebo iným a či má byť, alebo nemá byť spoplatnené. Spoplatnené totižto v spojení s ustanovením § 42a O.s.p. nemôže byť podanie, ktoré je v poradí prvým až deviatym podaním. V závere sa odvolala na právne závery prezentované v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007 sp. zn. 4 Cdo 39/2007.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.) účastník konania proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľka domáhala preskúmania napadnutého rozhodnutia (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba potvrdiť, pretože je vo výroku vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Oprávnená v odôvodnení namietala nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa, pre úplnú absenciu dôvodov jeho vydania. Oprávnená ďalej tvrdila, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil najmä tým, že podania oprávnenej doručené súdu prvého stupňa 21. mája 2014 posúdil ako hromadné podanie (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ oprávnená namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplýva i z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu, presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p. m. m. I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé.

Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p.

Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006).

Odvolačí súd dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné).

Nie je možné stotožniť sa s argumentáciou oprávnenej, že v napadnutom rozhodnutí súdu prvého stupňa úplne absentuje odôvodnenie – dôvody jeho vydania. Napadnuté uznesenie obsahuje odôvodnenie, v ktorom súd prvého stupňa okrem iného uviedol, že oprávnená podala 21. mája 2014 spolu 12 odvolaní (vo veci 2 CoE 30/2014 2-krát) vo vyššie uvedených veciach, čo považoval za hromadné podanie. Následne preto v zmysle § 139b ods. 2 písm. f/ vyhlášky č. 543/2005 Z.z. vyrubil oprávnenej za spracovanie hromadného podania súdny poplatok 1 € (za každé z 13 podaní) podľa položky 20b Sadzobníka súdnych poplatkov, spolu 13 €.

Rovnako nie je opodstatnená ani námietka oprávnenej, že z napadnutého rozhodnutia vôbec nie je zrejmé, ktoré podania súd vyhodnotil ako také, ktoré tvoria spoločné hromadné podanie. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia presne špecifikoval 13 podaní oprávnenej, ktoré vyhodnotil ako hromadné podanie, za spracovanie ktorého následne vyrubil súdny poplatok v sume 13 €. Pokiaľ oprávnená v tejto súvislosti na podporu svojich tvrdení poukázala na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. októbra 2013 sp. zn. 15 Co 479/2013 treba uviesť, že predmetné uznesenie sa na súdenú vec vôbec nevzťahuje.

Krajský súd v Banskej Bystrici v uznesení sp. zn. 15 Co 479/2013 totiž riešil situáciu, keď okresný súd pri vydávaní uznesenia o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za spracovanie hromadného podania zvolil taký postup, kedy skutočnosť, ktoré podania súd vyhodnotil ako také, ktoré tvoria spoločné hromadné podanie, mala byť zrejmá výlučne zo samostatnej písomnosti – z prílohy uznesenia, na ktorú súd vo výroku a tiež v odôvodnení rozhodnutia odkazoval. V súdnej veci o takú situáciu nejde. Ako už bolo uvedené vyššie, súd prvého stupňa v texte napadnutého uznesenia dostatočným spôsobom špecifikoval, ktoré podania vyhodnotil ako také, ktoré tvoria spoločné hromadné podanie oprávnenej, pričom neodkazoval na žiadnu samostatnú písomnosť – prílohu.

Podľa § 42a ods. 1 O.s.p. hromadné podanie tvorí najmenej 10 podaní doručených tomu istému súdu tým istým účastníkom v jeden deň.

Podľa § 43 ods. 1 O.s.p. sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať.

Podľa položky 20b Sadzobníka súdnych poplatkov k zákonu č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov sa za spracovanie hromadného podania platí za každé podanie, ktoré tvorí hromadné podanie 1 €.

Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 64/2013 Z.z. ktorým sa dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. navrhované nové ustanovenie § 42a reaguje na skúsenosti z aplikačnej praxe a pretrvávajúcu potrebu úpravy osobitného režimu hromadného podania, a to za situácie, keď niektorí účastníci konania na súdy podávajú tisíce podaní adresovaných často aj súdom odlišným od súdu, na ktorý svoje hromadné podanie doručia. Na tento účel sa neraz využívajú elektronické prostriedky, pričom z konania osôb je niekedy indikovaný až šikanózný výkon práva na súdnu ochranu. V tomto kontexte a v záujme dôsledného naplnenia zmyslu a cieľa ustanovenia § 1 Občianskeho súdneho poriadku v kontexte s verejným záujmom na stabilizovanom výkone súdnictva sa vymedzuje osobitný procesný režim spracovania hromadného podania, ktoré tvorí najmenej 10 podaní doručených jednému súdu, jedným účastníkom a v jeden deň.

Podľa § 139b ods. 1 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. (ďalej len ako „vyhláška“) spracovaním hromadného podania je zistenie počtu podaní tvoriacich hromadné podanie a spracovanie zoznamu podaní tvoriacich hromadné podanie v členení na podania tvoriace hromadné podanie určené na odoslanie inému súdu a na podania určené na zapísanie do príslušného súdneho registra. Spracovaním hromadného podania je ďalej vykonanie úkonov podľa odsekov 2 až 6 na súde, ktorý hromadné podanie prijal.

Oprávnená v odvolaní namietala, že jej podania nie sú hromadným podaním. Základné podmienky pre posúdenie, či sa jedná o hromadné podanie v zmysle § 42a O.s.p. vyplývajú z obsahu tohto ustanovenia a sú limitované počtom najmenej 10 akýchkoľvek podaní, dátumom ich podania, t. j. musia byť podané všetky v ten istý deň a účastníkom konania musí byť ten istý účastník, pričom aj podania sa musia týkať tohto istého účastníka. Všetky tieto kritériá oprávnená splnila. Odvolací súd sa preto stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že podania oprávnenej súdu doručené 21. mája 2014 (zapísané 22. mája 2014) sú hromadným podaním v zmysle § 42a ods. 1 O.s.p.

Súd prvého stupňa po tom, ako mu boli doručené podania oprávnenej v počte 13 kusov, bol povinný sa nimi zaoberať – spracovať ich v zmysle ustanovenia § 139b ods. 1 vyhlášky. Spracovanie došlého hromadného podania je úkon súdu, ktorý súd vykonáva aj bez osobitného návrhu, preto odvolacia námietka oprávnenej, že na takýto úkon súdu nedala návrh, neobstojí. Spracovanie procesných podaní došlých na súd je úkonom vykonaným v prospech účastníka konania (§ 1 ods. 2 zákona číslo 71/1992 Zb.), pretože je nevyhnutným predpokladom ďalšieho procesného postupu súdu vo veci, ktorej sa obsah týchto podaní týka. Ak súd vykonal úkon, ktorý je nevyhnutný pre ďalšie konanie, a ktorý podlieha poplatkovej povinnosti v zmysle Sadzobníka súdnych poplatkov, bol súd povinný účastníkovi, ktorý toto procesné podanie urobil, uložiť povinnosť zaplatiť súdny poplatok podľa položky 20b Sadzobníka súdnych poplatkov za spracovanie tohto hromadného podania. Výklad oprávnenej, že spoplatnené nemôže byť podanie, ktoré je v poradí prvým až deviatym podaním, z právneho predpisu nevyplýva. Spoplatneniu podlieha každé podanie, ktoré tvorí hromadné podanie, keď kritérium hromadného podania určuje § 42a ods. 1 O.s.p.

Odvolací súd na záver poznamenáva, že mimo súvis s vecou je oprávnenou citovaný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007 sp. zn. 4 Cdo 39/2007, lebo súd prvého stupňa nepoužil analógiu a predmetom poplatkového úkonu nie je súdne

konanie, ale úkon súdu (spracovanie hromadného podania) podľa zákonom určenej položky 20b Sadzobníka súdnych poplatkov.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 30. júla 2015

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová